

Шошмо эл, порымлык да гимн берр!

ЯМДЕЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Россий! Кумда да сылне! Уке тудын гае вес эл

12 июнь. Йошкар-Олам «Навеки с Россией» пайрем авалтен. Куш от ончал – пайрем вургеман калык, муру, куштымаш. Марий Элыште илыше тйрлө калык таче, Российын кечынже, ик ой дене келшен илымыштым ончыктен, пырля чумырген. В.И. Ленин лймеш площадыште нуным Марий Эл Вуйлатыше

А.А.Евстифеев саламлен. Вич самырык йдыр-рвезылан тудо паспортым кучыктен. А вара – Калык-влакын келшымаш парадышт: байкер, спортсмен, артист, тунелмше, студент, пашазе, правительстве ел-влак ола мучко ошкылыныт. Кадет-влак кум тйсан Россий флагым нумал эртенят. Пайремым йоча ансамбль-влакат сорастаренят.

Л.СЕМЕНОВА.

Фото-влакым Интернет гыч налме.

Лагерыште канена

Марий Элыште икымше сменяште кечывалым каныме 171 лагерь, йоча 2 санаторий, ола воктенысе 8 лагерь шке омасхтым почыныт. Тушто 13362 икшыве кана.

Сылне кенез пагыт толын шуо. Летник школ пелен «Лесовичок» каныме лагерь почылто. Тушто 7-14 ияш йоча-влак тазлыкштым шуарат. Лагерына онай модыш, спорт танасымаш, сай паша, пайдале мероприятий-влак дене куандара. «Икшывым аралена» акций годым Марий Эл Республикысе «Сернурский» МВД-н пашаенже А.А.Асланов правам пудыртымо, наркотикын капкыллан энгекем кондымыж нерген каласкалыш. Чашкаял клуб вуйлатыше Н.Н.Богданова модыш программым онгайын эртарыш. Лагерынам З.Е.Иванова вуйлата.

Шернур район.

Карина САПАРОВА.

ПОДПИСКЕ 2019 ийын кокымшо

пелыжлан газет ден журналлан возалтме жап мучашке лишеме. Кӧ лотерей модышышыкына квитанцийым колтен шуктен огыл – вучена. Тӱн приз – велосипед! Рашемдымаш: кӧ подпискым ыштен шуктен огыл, кажне тылзын 15 числа марте возалташ лишеш. Тунам «Ямде лий» тендан деке вес тылзе гыч мияш тӱналеш.

«Марий Юнкор – 2019» слёт

Слёт 17 июньшто «Ямде лий» да «Кугарня» газет редакций-влакын верланыме пӧртышт ваштареш площадкыште 13 шагатлан почылтеш. Юнкор-влакын слётышт 22 июнь марте шуйна.

Марий Элын 6 тунемшыже математике дене ЕГЭ-ште 100 баллым поген.

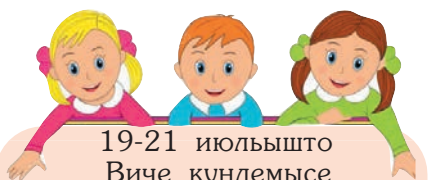

Историйым шергалына

Крым сар годым англичан-француз войска Севастополь олам йыр авырен налын. Руш войска, Черномор флотын морякше-влак, олаште илыше калык ола верч 349 кече кредалыныт. Француз ден англичан-влак Севастопольым кок кече бомбитлыме деч вара 1855 ий 18 июньшто керылтыныт. Но руш войска тушманым чактарен.

Сенгымаш

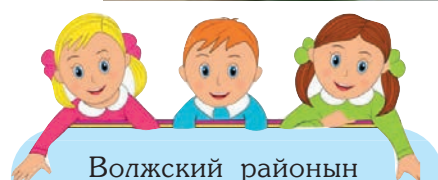
«Подрост» всероссийский чодыра конкурсын финалыштыже Российын 47 регионжо гыч туныктышо ден тунемше-влак танасеныт. Марий Элын чапшым «Экология лесных животных» танасыште Глеб Мичуков (Волжский экологий рӱдер) ден «Школьные лесничества в условиях современного образования» номинацийыште Советский район Ронго школы туныктышыжо Л.В.Жданова араленыт. Глеб (снимкыште) сенгыше лийын, а Любовь Витальевна кумыландыше пӧлек дене палемдалтын.

19-21 июльшто Виче кундемысе Башарово села воктене «Гринландия» авторский муро всероссийский фестиваль эртаралтеш. Тений конкурсышто Иосиф Кобзоньын мурыжым эн сайын мурышым аклат. Уверым <http://www.grinlandia.ru> сайтыште ончыза.

13-21 июньшто Йошкар-Олаште футбол дене Российын первенствыже эртаралтеш. Тушто Юл кундемысе 6 регион гыч 2006 ийыште шочшо рвезе-влакын 10 командышт танаса. Марий Элын чапшым «Дружба» команде арала.

Волжский районнын командыже «Готов к труду и обороне» всероссийский кенез фестивалын республикысе этапыштыже сенгыше лийын. Ӱдыр-рвезе-влак 17 октябрь гыч 7 ноябрь марте «Артек» тӱнямбал йоча рӱдериште финалыште танасаш тӱналыт.

Кенгеж каникул тўналме дене республикыште «Лўдыкшыдымō йоча пагыт» акцияым увертарыме. Тудо кенгеж мучко шуйна. Акцияын тўн шоньмашыже – йоча площадке-влакым тергаш да улшо лўдыкшым корандаш, кўлеш гын, олмыкташ полшаш, ты пашашке верысе калыкым ушаш. Тыгак эскерыдыме оралтылам, йўштылаш келыштарыдыме пляж-влакым тергат. Марий Элысе ОНФ-ын активистше-влак Марий Эл Республикын Вуйлатышыже пелен йочан праважым аралыме шотышто уполномоченный О.В.Торощина да Йошкар-Оласе йоча-влакын «12» лидер-командышт дене пырля эртыше арняште рўдоласе икмыняр йоча площадкыште лийыныт. Нине площадкылам йоча-влак шке ойыренит. Семёновко селасе Молодёжный уремыште

Йоча-влак, шочмо кундемаштыда шө уло. Йошкар-Оласе Черняков ур-теат тыгай пашам мысе 11-ше номеран пōрт ончылно шуктен кертывда. улшо йоча площадкым олмыктыман, Кугыен-влакын кўш-чиялтыман. Ты пашашке Марий тымаштым вучен ида Элысе ОНФ ден «12» лидер-коман-шинче. Поро паша де лишыл жапыште ушнат.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Йошкар-Оласе Свердлов уремысе 50-ше номеран пōртын кудывечыштыже верланьше йоча площадке кумылым нōлтышō. Тўрлō ийготан икшывылан модмо верым келыштарыме. Но рвезе-влаклан футболла модаш йōн уке: йырым-йыр машина-влак кудалыштыт. «Площадкым сетке дене авырен налаш гын, мыланнат сай лиеш, ача-авана-влакат мемнан верч лўдым чарнат ыле», – ойла ты пōртыштō илыше, «12» лидер-командын активистше Кирилл Моисеев.

Окнадам тергыза

Марий Эл Республикын Вуйлатышыже пелен йочан праважым аралыме шотышто уполномоченный О.В.Торощинан ўжмашыже

Пагалыме ача-ава-влак!

«Лўдыкшыдымō окна» теме нерген кажне кугыен палышаш да шарнышаш. Российыште кажне ийын 30 наре ег окна гыч лектын возеш. Тышеч пелыже наре – 5 ияш марте йоча-влак.

Тыгай азап ынже лий маньын, ача-ава-влакым тўткō лияш йодам.

Икмыняр правилым шарныза:

1. Суртышто йоча уло гын, окнам комдык ида поч.

2. Йочам окна янакыш кўзен шогалаш ида туныкто.

3. Йоча окна янакыш кўзен ынже керт маньын, воктеч чыла мебельым корандыза.

4. Шкежат шарныза да йочаланат ушештарыза: москитный сеткеш энгерташ ок лий. Тудо вигак лектын возеш.

5. Изи йочам пōртех шкетшым ида кодо.

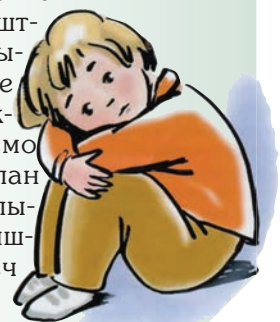
6. Икшыве окнам шке почын ынже керт маньын, окнаш фиксаторым, блокираторым верандыза.

Шарныза: кугыен йочан лўдыкшыдымылыкшылан мутым куча!

Йоча шолыштеш. Мом ышташ?

Йодышым рашемдаш Психологий да педагогике, медицине да социальный полышым пуышо «Детство» рўдерын педагог-психологшо **Любовь Антоновна ГЛАЗКОВА** полша:

– Йоча шолыштмым пален налмек, шуко ача-ава кузе лияш ок пале. Кычкырен, кырен да вурсен нимом от вашталте. Йочан чапшым волтыде, умылтараш пижман. Ача-ава-влаклан йочан молан шолыштмо амалжым пален налман. Весымат рашемдыман: йоча арверым йонгылыш але шоненак налын. Йонгылыш лийын гын, шолыштмылан шотлаш ок лий. Южгунам изирак ийготан йоча-влак, мотор арверым ужмеке, шоналтен шуктыде, йонгылыш пашам ыштат. Сандене кевытлаште, пазарлаште, ужалыме верлаште шкем чын кучымо шотышто икшыве дене чўчкыдын мутланьман. Тиде темьлан келшыше йомакым, ойлымашым лудман, мультфильмым пырля ончыман, герой-влакын койыш-шоктышыштым пырля лончылыман. Тылеч посна ача-ава-влаклан шоналтыман: ала йоча шолышт-мыж дене шкеж велке тўткылыкым ойырынеже? Ала те шкежак уда примерым ончыктенда? Тудын чоныштыжо мо ышталтеш? Кажне икшывылан йōратымаш, вниманий, пагалымаш кўлыт. Икшывыдан койыш-шоктышыжым тендан деч сайын нигō ок пале.

Кок йолташ

Советский район Алексеевский школы кок чолга ўдыржө дене шукерте огыл палыме лийим. Тиде Юлия Глушкова ден Полина Фадеева. Нуно А.Крупняковын шочмыжлан 100 ий темме лүмеш пайремыш толыныт ыле. Коктынат писательнын возимо произведенийлаж гыч ужалым мастарын лудыч.

Полина 10-шо классым тунем пытарен. «Эн чот сочиненийым возаш келша», – ойла тудо. «Наркотиклан «Огым!» манын ойлем» эссе возен. Тиде пашаж дене районушто икымше верыш лектын. Яра жапыште гитарым шокта. Сылне сем дене йолташыже-влакым куандара.

Е.ИВАНОВА.

и
ы
ч
й
о
л
т
а
ш

Огай

Немыч йылме дене лекше ик журнал эн мотор ўдыр лүм-влакым палемден. Тиде Полина, Алина, Дарья, Мила да Вика. Рвезе лүм-влак кокла гыч: Алёша, Коля, Максим, Вадим, Никита.

Юля 8-ше классым тунем пытарен. Тудо кидпашалан мастар. Тўрлаш, бисер дене пидаш йўрата. Школышто композицийым, сценке-влакым шындымаште тўрлў рольым модеш. Артист койышыжо, сценыш лекмекеже, сайын палдырна.

Ямде полшаш

Мыйын уло сай йолташ: Илышна огай улмаш. Нигуштат от му тыгайым – Писым, веселам, огайым. Катя – йолташ ўдырем, Тудым пешак пагалем. Катя – поро, сай йолташ, Ямде кеч-кунам полшаш.

Юлианна ЧАПЛЫГИНА.
Пошкырт, Мишкан,
Яныш Ялкайн лүмеш
марий гимназий.

– Кушечын улыда?
– «Ал сескем» гыч!

Марий ўдыр

Улам мый ўдыр,
Чолга, ўшанле,
сылне шўдыр!

Улам мый
марий ўдыр
Мотор, чолга
да ушан!

Улам мый ўдыр
Мотор капкылан
да сылне йўкан.

Аня

ПРОХОРОВА.
1-ше номеран
Шернур посёлко.

Надя Егорова ден Дарья Иванова Волжский район Пўтъял школышто тунемыт. Ўдыр-влак «Ал сескем» юнкор кружокыш коштыт. Тудым Лидия Викторовна Кошаева вўда. Даша визымше классым тунем пытарен. Заметкым, почеламутым воза. Ачаже С.Н.Иванов – спорт мастерыш кандидат, верысе школышто тренерлан тырша. Даша изинек куржталеш, ече дене коштеш. Ачаж дене пырля тўрлў тагасымаште вийжым терга. Аваже тиде школыштак психологлан тырша. Яра жапыште Даша бисер дене пидеш. Надя кандашымше классыш куснен. «Литератур алмаштыш» республиканский конкурсыш «Кузе лыве шочын» легендым колтен. Умбакеже кугу ойлымашым возаш шона.

Е.СЕРГЕЕВА.

Звенигово район Кужмара школысо «Ўжара» лагерьыште 40 йоча кана. Ўдыр-рвезе-влак футболла модыт, шахмат дене тагасат, мотор причёским ыштат. Кужу кенез каныш эше шуко тўрлў мероприятийлан поян лиеш. Каникулдам веселан, пайдалын эртарыза, капкылдам шуарыза, тазалыкдам пентгыдемдыза.

Э.ВАСИЛЬЕВА.

Калык пале

Таче
– Лукьянын кечыже.
Мардеж кечывалвелым пуа гын – сай шурно лектышлан, йўдвел-касвелым пуа гын – кенез йўран лиеш, йўдвел мардеж ояр кечым сўра.

Марий Элышке түрлө кундемла гыч турист-влак пытаргыш жапыште ятырын толыт. Шукынжо кугезына-влакын жаплыме йўлашт, вургемышт, кочкышышт, семўзгарышт, тошто модыш-влак дене палыме лийнешт. Олег Геннадьевич Зверев «Матур» организацийыште экскурсоводлан ятыр ий пашам ышта. Турист-влак дене кутырымеке, тыгай площадкым ола воктене ышташ шонымаш толын. Тыге 2017 ий 15 декабрьыште «Уна Кудо» проект шочын. Тудо мо дене ойыртемайтеш? Уна Кудо – интерактивный площадке: арвер-влакым кучен, марий вургемым чиен ончаш, марий калык кочкышым тамлаш, семўзгар дене шокташ, тошто модыш дене модаш лиеш. «Йошкар-Оласе тоштерлаште марий калыкын пашаже, могай сарыште кредалмыже, мо верч шогымыжо нерген шукыж годым каласкалат. Мемнан вес шонымаш лийын: кугезына-влакын ожно пайрем-влакым кузе эртарымышт нерген палдараш», – ойла проектын эше ик авторжо С.Ю.Зверева.

Уна Кудо пöрт веле огыл, уна-влакым вашлийме вер. Пöрт йыр мо гына уке: кушташ да модаш кым келыштараш тунемын кертыт. посна площадке, марий лўнгалтыш, таве,

Ожно марий калыкын тыгай йўлаже лийын – поянрак яллаште пайрем-влакым эртараш келыштарыме пöрт-влакым чоненыт. Самырык-влак тушто муреныт, куштеныт, модыныт, пайрем кочкышым тамленыт, а шонгыен-влак йомакым, легендым каласкаленыт, туштым туштеныт. Уна Кудышто Кудо Водыж ила. Тудо шуко йомакым, легендым пала, куштен, мурен мошта, тамлым кочкаш йöрата, уна-влакымат сийла.

Уна Кудыш унала

пикш дене лўйкалаш келыштарыме вер, мастер-класс-влакым эртараш беседке. Телым курык гыч мунчалташ лиеш. Кумылан-влаклан пикш дене лўйкалаш, шунгыч түрлө арверым ненчаш, марий аралтышым ышташ йөн уло. Команмелнам кўэшташ, кумыж гыч арвер-влакым келыштараш тунемын кертыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Кенез каныш

Теве тунемме ият мучашке лишеме. Вучымо кужу кенез каныш мемнам куандарыш. Кенез канышым пайдалын эртараш шонем: книгам лудаш, спорт дене кылым кучаш, мөнгысö сомылкам ышташ. Вет кенезым ялыште паша пеш шуко. Эн кугу пашаже – шудым телылан ямдылаш. Ялыште вольыкым ончет гын, кенез жапыште ыштен шукташ кўлеш. Тыгак снегымат погаш жапым ойырман, изишак оксам ыштен налаш лиеш. Тиде оксаж дене школыш каяшлан вургемым, школ арверым налаш шонем.

Илья НИКОЛАЕВ.
Морко, Энерсола.

Мемнан пöртна ваштареш посадке уло. Тудым кочам шынден коден. Пүртүс лонгашке лектатат, пурымет ок шу. Тыге тамлын ўпшалтеш! Тушто могай гына пушенте уке, могай гына кайык ок муро. Кенезым поснак мотор.

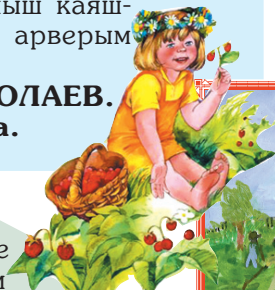
Таня ВАРАКСИНА.
Параньга, Памашъял.

Тамле пуш шарла

Кажне ял шкешотан, кажныже шке семынже сылне, сöрал. Нунын кокла гыч шукыжым сад сöрастара. Шуко сурт пелен олмапу, ломбо, пызле, шоптырвондо, эгыжвондо да тулеч моло кушкыл ден пушентат кушкыт. Кенез вашеш сад пеледеш, йырваш тамле пуш шарла. Жап эртымеке, садна тамле деч тамле саскаж дене куандара. Адакат тиде садын сöрал жапше. Емыжым, саскам моштен кучылтына гын, мемнан тазалыкна пенгыдемеш. Садна аралалт кодшо манын, түрлө зиян деч перегыман да эскерыман.

Виктория МАМАЕВА.
Кужэгер, Кугу Режеж.

Ксения МОЧАЛОВАН сүретше.
3-шо номеран Советский школ.

Тазалык лук

Кө тугай невропатолог? «Врач!» – вашештеда те. Чын. Но көм да мом тудо эмла? Тудын күлешлыкше могай? Тиде да моло йодышлан вашмутым рашемдаш Йошкар-Оласе кокымшо номеран поликлиникыште тыршыше невропатолог врач **Анжела Васильевна ИВАНОВА** (снимкыште) дене кутырышна.

– Йочан нерв системыже вуеш шумо марте, кужу жап виянгеш. Садлан невропатолог врачын тазалыкым эскерымыже ик эн күлешан. Мый икшывын нерв системыжым тергем. Педиатр йочам шочмекше вик онча гын, невропатолог профилактике осмотрым ик тылзаш да ик ияш годым эртара. Йодыш лекме годым ача-ава ньогам приёмыш шке намийышаш. Шортмыж годым йочан вуйжо чытырна, ласкан огеш мале але кутырымыж годым тўтына – тыгай йодышла дене толшо ача-ава-влак дене пырля кутырен, черым сенена.

– Школышто тунемше-влак приёмыш могай йодыш дене толыт?

– Подростко, школышто тунемше-влак чўчкыдын «Вуй коршта» маныт. Тыгай энгекым компьютер, планшет, телефон ончылно шуко жап шинчымаш конда. Тыгак

утыждене нойымылан, шуко тунем-мылан, тургыжланымылан көра корштен кертеш. Школышто кызыт кугу нагрузко дене тунемыт. Мутлан, эре «визытанлан» тунем-ше, «нылытан» отметкым налмышланат тургыжлана. Тыгаят вашлиялтеш, тудымат эмлем.

– Тугеже йоча-влаклан мом ыштыман?

– Яндар южышто шукурак коштман. Спорт дене кылым кучыман. Тунемынат, каненат, модынат шуктыман. Икманаш,

Икшыве – ача-аван пиалже

16 июнь –
Медицине
пашаенгын кечыже.

жапым чын шеледыман.

– Южо йоча, тарваныде, икверыште шинчен кертеш. Кө гын кечыгут куржталеш, модеш. Тидым кузе умылтареда?

– Кажне икшывын посна ойыртемже уло. Чыла чолга йочам черле манаш огеш лий. Южо икшывын койыш-шоктышыжо тыгай. Утыждене чулым йоча-влакым гиперактивный маныт. Нунын коклаш утларакше эрге йоча-влак пурат. Садлан гиперактивный йоча дене изинек ласкан мутланыман, ойым пуыман. Гиперактивность чер семын иканаште огеш палдырне. Рушлаже тудым «синдром гиперактивности с дефицитом внимания» маныт. Черым кунар ондак пален шуктен эмлаш тўналат, тунар сай. Тыште ача-ава-влаклан тўткырак лийман.

– Тиде черын амалже могай?

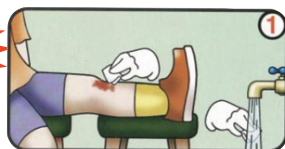
– Гиперактивностын амалже ятыр. Телефон, планшет, компьютер ончылно модын шинчымаш энгекым ышта. Ача-ава изишт годым тиде чер дене черле лийыныт гын, йочалан куснен кертеш. Икшыве ласкан огеш мале, шуко жап ик верыште туркен шинчен огеш керт, тўналме пашажым мучаш марте ыштен ок шукто, ача-аван ойлымыштым огеш кол гын, жапым шуйдарыман огыл – врач дечын польшыым йодман. Невропатолог йочам терга, кузе эмлалташ темлымышым пуа.

– Ача-ава-влак кузе полшен кертыт?

– Йочам онай кружокыш, мурымо але куштымо студийыш колтыман. Спорт секций сай польшыым пуа. Эн тўнжө – икшывылан жапым шукурак ойырыман. Аван ондал йоратымыже – нимо деч шерге польш.

Е.ИВАНОВА мутланен.

Икымше польш

Камвозынат да йолетым сусыртенат? Тугеже ой-кагашна тыланет лач лиеш.

1. Сусыр верым яндар вўд дене муш.
2. Зелёнка але йод дене йыгалте.
3. Лейкопластырьым пижыкте але бинтым пўтыралын шынде.

У жар аптеке

Арымшудо (попынь):

Сусыр верым тўрлата, Кочмышумымат пурта.

Тўрлемшудо (подорожник):

Тўрлемшудым пыштена – Вўржө йогымым чарна.

Висвис (ромашка):

Трук коршта гын логарем – Висвис вўд дене шўалтем.

Энгыж (малина):

Кокыретыс – кылменат, Тамле энгыж ден эмлалт.

Модельер лийнем

Йӱратем ышташ пашам.
Тувырым ургаш куржам.
Ончыч эскизым ыштем,
А вара ончен ургем.
Садлан модельер лийнем.

Даша САЙРАНОВА.
Пошкырт, Балтач,
Мишкан.

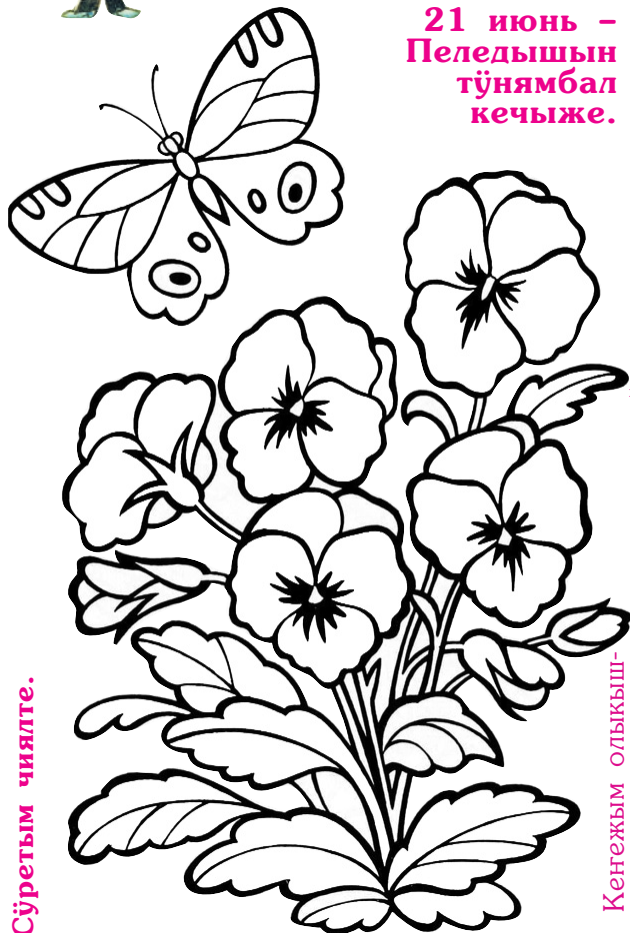

Аныклена!

**1 киловатт элек-
трознергийым
аныклымаш мом пуа?**
Утюг дене 5 вургемым
гладитлаш.
Стиральная машина 3
гана вургеметым
мушкын кертеш.

**21 июнь -
Пеледышын
тӱнямбал
кечыже.**

Сӱретым чиялте.

Кенежым олыкыш-
то тӱрлӱ-тӱрлӱ пеледыш пеледеш. Йырымваш
ончалын, олыкысо пеледыш але йӱратыме пеле-
дышет нерген мыланна возен колго.

Шке кид дене ыштыме пӱлек кеч-
кӱланат шерге. Мутлан, мотор открыт-
кым налмек, кузе чот куанет. **Айрис
фолдинг** – тиде, тӱрлӱ тӱсан
кагазым лук дене тодыштын,
сӱретым погымаш. Эн ончыч
Голландийыште шочын. Тунам
мотор открытым ышташ лач кага-
зым кучылтыныт гын, кызыт айрис
фолдингым йӱратыше-влак сӱре-
тым атлас, порсын тасма дене
сӱрастарат.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

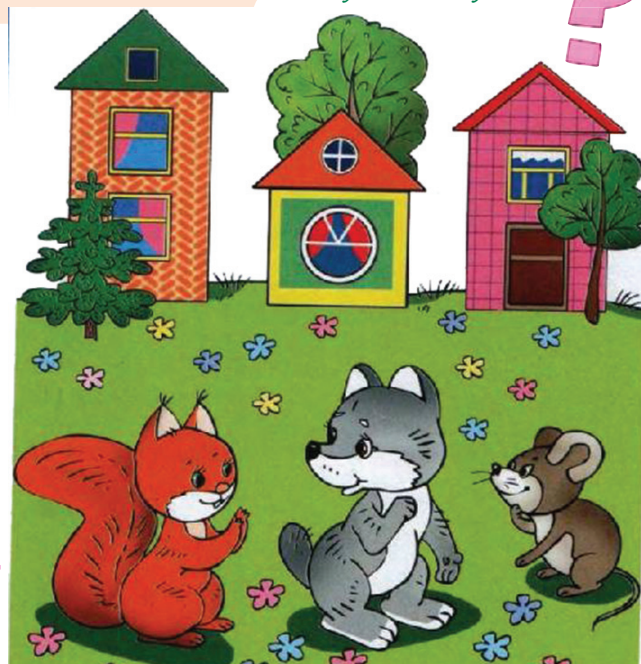
Изи ур

Ик эрден кожерыште
Урым мые ужым.
Ик вел гыч вес вельшке
Пӱрдыктылеш вуйжым.
Волгалтеш ужгаже,
Почшо мамык гае.
А изи шинчаже
Чылт яндар вӱд гае.
Пӱгыльмым кӱрлалын,
Эрыкташ лач пиже.
Мыйым йышт ончалын,
Савырналын шинче.

Костя ШЕХУРДИН
аваж дене пырля.
Шернур, Кукнур.

Кенежым коч-
кышым ямдыла, теле
гоч пушенге кӱргаш-
шыште ила.

Уригын пӱртшӱ
ончылно кож кушкеш,
а коляигын пӱртшӱ
шенгелне куэ шога.
Пириге кушто ила
гын? Пӱртшӱ коляи-
гын дечын пурла
велым, а уригын пӱрт-
шӱ – шола велым.
Пиригын пӱртшӱ
ончылно могай
пушенге кушкеш?

Интернетысе сӱрет-влакым кучылтмо.

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
Директор-тӱг редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий
Эл Республикысе культур, пе-
чать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве, «Ямде
лий» газет» кугужаныш уни-
тарный казна предприятий.

Газетым редакцийыште погы-
мо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типо-
графийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типо-
графийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследиым
аралымаште законодательством шук-
тен шогым эскерше Федеральный
службн Приволжский федеральный
округысо управленийыштыже регист-
рироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатьыш пуымо жап – 14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шоныма-
шышт тӱрлӱ лийын кертыт. Се-
рыш-влак мӱнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издателын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР
Вооруженный Вийын
70-ше идалыкше урем, 20 (почтовый)
Эгерӱмбал Амстердам, 1
(фактический).

«Шем
ОЧКИ»

КОНКУРС!

Кечыже
сöрал

Чодырашке коктын толна –
Понго шуко, вот онай.
Икыт, кокыт,
кумыт, нылыт!
Понгыжат картинке гай.
Чодыра гыч коктын лекна,
Кечыже сöрал могай!
Икыт, кокыт,
кумыт, нылыт!

Мöнгö мый эше ом кай.
Кайык семын шулдыраңын
Чонештем, сöрал улмаш.

Куржмаштем
куршат пустанын,
Понго йомын,
вот öрмаш.

Н.Д.ИЛЬИНА.
Волжский,
Карай.

Таня ВАРАКСИНА
(Параньга, Памашъял).

Даша ЮРЬЕВА
(Морко посёлко).

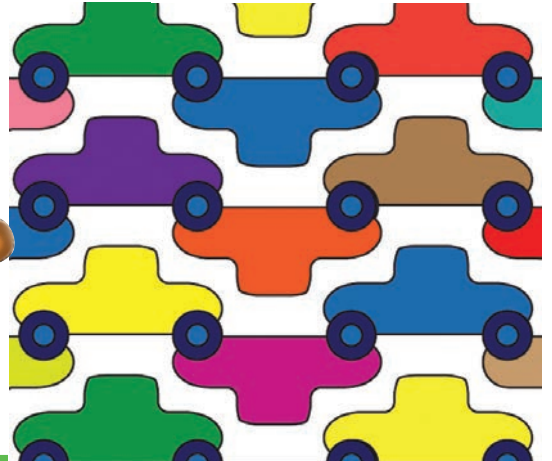

Марлашке
кусарыза.

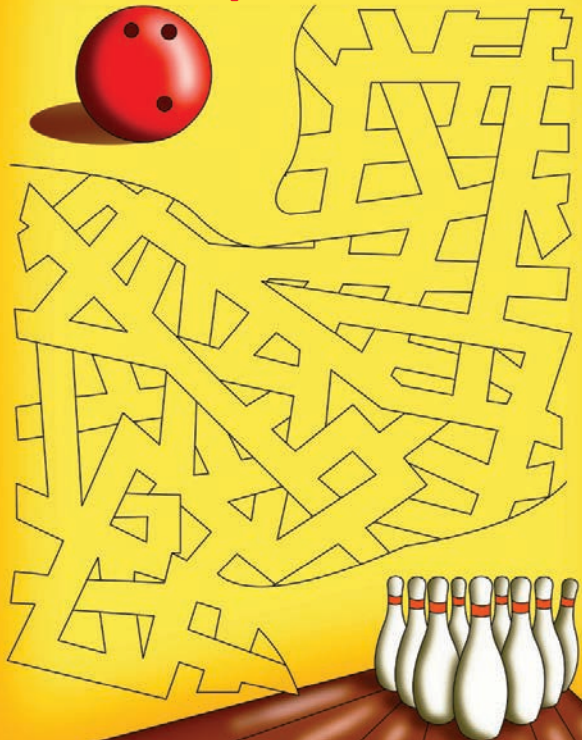
1. Медведь. 2. Август.
3. Земляника. 4. Волк.
5. Солнце. 6. Белка.
7. Июнь.

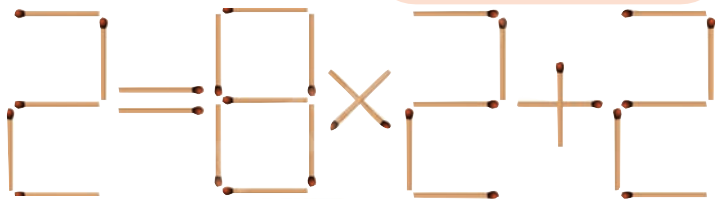
**Наташа
ЧЕМЕКОВА.**
Советский,
Öрша.

Боулингга модына. Шарлан кегль-
влакым йöрыкташ полшыза.

К и д д а м
корандыде, чыла маши-
нам корыза.

Имнят огыл,
йолжат уке, а еңым
кудалыштыкта.

Кок шырпым
верже дене
вашталтен,
чын вашмутым
ыштыза.

Мичу тельлан
кенежымак
ямдылалташ
тўналын.
Кенежым
кучылтмо арвер-
влакым йошкар
карандаш дене
коро, тельымсым
– канде дене.

